

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 20P/6/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7121210526
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miron Čiževský
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2021:7121210526.2

Uznesenie

Okresný súd Košice I, vo veci starostlivosti súdu o maloletú: M. O., nar. X.X.XXXX, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny A., dieťa matky: E. O., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Z. P. a otca: D. J. O., nar. X.X.XXXX, bytom Č. C. XX, A., v konaní o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Nariaďuje neodkladné opatrenie, ktorým z v e r u j e maloletú M. O., nar. X.X.XXXX do osobnej starostlivosti otca.

II. Zo strany matky u r č u j e pre maloletú M. O., nar. X.X.XXXX výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne, ktoré je matka povinná posilať otcovi maloletej vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred.

III. V prevyšujúcej časti návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ, otec maloletej sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 22.11.2021 domáhal nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd zveril maloletú M. O., Z. X.X.XXXX do osobnej starostlivosti otca a zaviazal matku maloletej prispievať na jej výživu sumou 50 eur mesačne. Styk matky s maloletou nežiadal upraviť.

2. Svoj návrh odôvodnil tým, že s matkou maloletej uzatvoril manželstvo dňa X.XX.XXXX. Z manželstva pochádza maloleté dieťa M. O., Z. X.X.XXXX. Uviedol, že matka bola počas svojho života do dovŕšenia dospelosti 4x hospitalizovaná v Detskej psychiatrickej liečebni Hráň s vážnymi psychickými problémami. Už od počiatku manželstva pozoroval na matke maloletej patologické prejavy psychickej povahy, mal ju však rád a dúfal, že matka bude pokračovať v liečbe. Matka však akúkoľvek liečbu dodnes odmieta. Jednou z jej diagnóz je „ľahká duševná zaostalosť s potrebou nepretržitého odborného pozorovania“, napriek tomu matka odmieta akékoľvek návštevy lekára. V súvislosti so svojim psychickým stavom matka nezvláda starostlivosť o maloletú ani o seba. Voči otcovi maloletej sa prejavuje agresívne, spočiatku išlo len o verbálne útoky, neskôr aj fyzické, v dôsledku čoho otec utrpel aj viaceré zranenia. Z dôvodu neovládateľných stavov matky bola zo strany susedov 2x privolaná policajná hliadka. Matka nie je schopná zvládnuť starostlivosť o maloletú, voči okoliu je agresívna. Na základe uvedeného je otec presvedčený, že v prípade nezverenia maloletej do jeho starostlivosti jej hrozí vážna ujma. V závere návrhu otec uviedol, že sa o maloletú vie postarať po všetkých stránkach (kŕmenie, prebaľovanie, umývanie, kočíkovanie, pranie a pod.), nakoľko tieto činnosti vykonával často, keďže matka bežne vstáva na obed, občas chodíeva v noci von a domov sa vracia neskoro.

3. K návrhu navrhovateľ predložil listinné dôkazy: rodný list maloletej a sobášny list.

4. Podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 6.12.2021 otec doplnil svoje podanie a oznámil, že matka dňa 27.11.2021 opustila spoločnú domácnosť a 8 mesačné maloleté dieťa nechala samé doma. Ďalej uviedol, že počas zdieľania spoločnej domácnosti matka viackrát udrela maloletú ale aj otca. Po tom, čo otec odišiel aj s maloletou, matka spolu so svojimi známymi prišla do miesta bydliska otcových rodičov, kde sa dopustila výtržnosti, v dôsledku čoho bola 3x privolaná policajná hliadka. K doplneniu podania otec priložil usb kľúč s nahrávkami a sms správy, kde matka oznamuje otcovi, že opúšťa dieťa.

5. Súd sa oboznámil s predloženými nahrávkami, obsahom ktorých je hádka rodičov maloletej, počas ktorej matka kričí, vulgárne nadáva, strieda nálady a záchvatovo plače. Verbalizuje, že situáciu o maloletú nezvláda, je toho na ňu veľa. Uvádza: „chcem zomrieť, veľmi chcem zomrieť, chcem aby som sa už neprebrala, nechcem tu žiť s vami“. Ďalej verbalizuje, aby si otec vzal dieťa a išiel kde chce, jej to je už jedno, pretože nie je povinná sa starať ani o dieťa ani o muža. Na otázku otca, kto sa postará o maloletú ak nie oni ako rodičia, matka kričí: „Ty!“. V závere matka uvádza, že sa chce rozvieť a užívať si život, pretože jej to veľmi chýba. Otec predložil aj sms správy medzi ním a matkou, v ktorých mu matka maloletej oznamuje, že odchádza z domu a ak nepríde k maloletej, nechá ju samú doma.

Súd okrem skutočností už uvedených v návrhu zistil nasledovné:

6. Súd lustráciou zistil, že je vedené konanie pod sp.zn. 16P/9/2021 o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala zveriť mal. M. do svojej osobnej starostlivosti. Uznesením zo dňa 1.12.2021 bol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnutý. Predmetné uznesenie ešte nenadobudlo právoplatnosť. Na Okresnom súde Košice I je vedené konanie pod sp.zn. 41P/125/2021 o návrhu otca na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu. Vo veci prebiehajú procesné úkony.

7. Podľa § 2 ods.1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

9. Podľa § 325 ods.1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

10. Podľa §326 ods.1, 2 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

11. Podľa §328 ods.2 CSP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326.

12. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vyluchu a vyjadrenia účastníkov konania a bez nariadenia pojednávania.

13. Podľa §331 ods.1 CSP, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí ani prípadné odvolanie navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené.

14. Podľa § 334 CSP, súd na návrh neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

15. Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

16. Podľa § 62 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

17. Podľa § 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

18. Nariadenie neodkladného opatrenia je podľa zákonného predpokladu prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, ak tieto právne vzťahy vyžadujú potrebu bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená (§ 325 ods. 1 CSP). Pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia vychádzal súd zo všeobecného právneho predpisu (*lex generalis*), ktorým je Civilný sporový poriadok, a ktorý v § 325 ods. 2 demonštratívne uvádza niektoré príklady neodkladných opatrení, ktoré možno nariadiť a z Civilného mimosporového poriadku ako osobitného právneho predpisu (*lex specialis*) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach (a to vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých).

19. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia, resp. pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa dokazovanie nevykonáva. Dokazovanie má v tomto prípade charakter tzv. osvedčovania, keď skutočnosti uvedené v návrhu alebo ktoré sú súdu zrejmé, keď nariaďuje neodkladné opatrenie, spĺňajú atribút vysokej miery pravdepodobnosti a súd z nich pri rozhodovaní vychádza. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Osvedčenie (na rozdiel od dokázania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti). Pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formality, ako je to pri dokazovaní; postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvyš pravdepodobná. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Pri nariadení neodkladného opatrenia teda súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabráňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený, a teda, že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Dočasnou úpravou urobenou vo forme neodkladného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný a môže rozhodnúť inak.

20. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, za akých podmienok môže súd nariadiť neodkladné opatrenie, pričom zo samotného názvu vyplýva, že takéto opatrenie súdu je nevyhnutné nariadiť, že jeho nariadenie neznesie odklad, a účel neodkladného opatrenia nie je možné dosiahnuť iným spôsobom. Neodkladné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktoré môže súd použiť, ak je potrebný nevyhnutný zásah súdu. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritný záujem dieťaťa. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovieť návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby takejto úpravy pomerov účastníkov konania. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia. Pre súd je prioritou záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, pričom zvláštny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý má mať prednosť pred záujmom rodiča a neumožňuje rodičovi vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj dieťaťa.

21. V danom prípade súd vychádzajúc z obsahu spisu dospel k záveru, že sú splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia. Súd má za to, že otec osvedčil potrebu zveriť maloletú do jeho osobnej starostlivosti ako aj nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy maloletej, a to najmä so zreteľom na správanie matky a jej psychický stav. Súd prihliadol aj na predložené nahrávky, z ktorých vyplýva, že matka je v aktuálnej životnej situácii, kedy musí zabezpečovať starostlivosť o maloletú

veľmi nešťastná a túto nezvláda. Pre akékoľvek rozhodnutie súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností je teda podstatným posúdenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa, pričom nejde o otázku skutkovú, ale o právne posúdenie veci. Záujmom dieťaťa nepochybne je, aby bolo predovšetkým v starostlivosti obidvoch rodičov a len ak to nie je možné, tak v starostlivosti toho z rodičov, ktorý má na to lepšie predpoklady na zabezpečenie jeho zdravého psychického aj fyzického vývoja. Súd má za to, že zverenie maloletej do starostlivosti otca neodkladným opatrením je namieste, vzhľadom na to, že maloletá je toho času vo faktickej starostlivosti otca, ktorý zabezpečuje jej osobnú starostlivosť a ktorý aktuálne maloletej poskytuje stabilnejšie a bezpečnejšie zázemie než matka.

22. Prispievať na výživu svojich detí je zákonnou povinnosťou oboch rodičov. Otec maloletej žiadal neodkladným opatrením zaviazať matku prispievať na výživu maloletej sumou 50 Eur mesačne. Súd z časti vyhovel návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu k výživnému v súlade s ust. § 366 CMP, kedy zaviazal matku prispievať výživným na maloletú v nevyhnutnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na každé nezaopatrované nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu. V prevyšujúcej časti návrh otca zamietol, nakoľko zatiaľ nebol dostatočne preukázaný a zdokladovaný príjem a výdavky matky ani otca na to, aby súd mohol návrhu vyhovieť v celom rozsahu. Neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere. Výživné v nevyhnutnej miere má však slúžiť len na zabezpečenie tých najnevyhnutnejších potrieb dieťaťa.

23. Súd vyhovel žiadosti otca a styk matky s maloletou neupravil. To však neznamená, že navrhovateľ je oprávnený rozhodovať o styku matky s maloletou dcérou svojvoľne. Ani jednému z rodičov nepatrí právo obmedzovať styk dieťaťa s druhým rodičom (pokiaľ o tom nerozhodne súd). Je predovšetkým na rodičoch, aby maloletému dieťaťu zabezpečili bezkonfliktné a stabilné výchovné prostredie.

24. V zmysle § 332 ods. 1 CSP je toto neodkladné opatrenie vykonateľné jeho dourčením.

Poučenie:

P o u č e n i e :

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie na Okresný súd Košice I do 15 dní odo dňa jeho doručenia, v troch písomných vyhotoveniach (§ 357 a § 362 ods. 1 Z. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 Z. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 365 ods. 1 a 2 Z. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku).

Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku).